

T a r t a l o m j e g y z é k

I.	Az előirányzatok alakulása	4
1.	<i>Szervezeti változások.....</i>	<i>5</i>
2.	<i>Döntési jogkörök.....</i>	<i>6</i>
II.	Költségvetési címenkénti indoklás	6
1.	<i>cím 1. alcím: MTA Titkárság</i>	<i>6</i>
1.	<i>cím 2. alcím: MTA Doktori Tanács Titkársága és Bolyai Ösztöndíjak</i>	<i>7</i>
1.	<i>cím 3. alcím: Akadémikusi tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátási díjak.....</i>	<i>8</i>
1.	<i>cím 4. alcím: MTA Köztisztviselői feladatok.....</i>	<i>8</i>
2.	<i>cím: Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia</i>	<i>9</i>
3.	<i>cím: MTA Könyvtára</i>	<i>10</i>
4.	<i>cím: MTA Matematikai és természettudományi kutatóintézetek</i>	<i>11</i>
5.	<i>cím: Élettudományi kutatóintézetek.....</i>	<i>15</i>
6.	<i>cím: Társadalomtudományi kutatóintézetek.....</i>	<i>18</i>
7.	<i>cím: MTA Területi Akadémiai Központok.....</i>	<i>22</i>
8.	<i>cím: MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése.....</i>	<i>23</i>
9.	<i>cím: MTA Kutatásszervezési és nemzetközi kapcsolatai</i>	<i>24</i>
10.	<i>cím: MTA Támogatott Kutatóhelyek</i>	<i>25</i>
11.	<i>cím: MTA Jóléti intézményei.....</i>	<i>27</i>
12.	<i>cím: OTKA Iroda.....</i>	<i>28</i>
13.	<i>cím: MTA Fejezeti kezelésű előirányzatok</i>	<i>29</i>
	<i>Az egyes jogcímek indoklása</i>	<i>30</i>
	Központi kezelésű felújítások	30
	Alapkutatások beruházásai	31
	Tudós társaságok támogatása	32
	Tudományos könyv- és folyóiratkiadás	33
	A Magyar Tudomány folyóirat támogatása.....	33
	Fiatalkutatók pályázatos támogatása	34
	Nagy Imre Emlékház működtetésének alapítványi támogatására	34
	Határon túli magyar tudósok kutatásainak támogatása	35
	Intézményekhez le nem bontott bevételek.....	36
	Szakmai feladatok teljesítése	36
	OTKA Kutatási témapályázatok	37

Gazdasági és Szociális Tanács Titkárságának működtetése	38
Fejezeti tartalék	38
Egyensúlyi tartalék.....	39

A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban Akadémia) 2007. évi költségvetési javaslata magában foglalja az akadémiai intézmények, támogatott kutatóhelyek, központilag kezelt feladatok, valamint az OTKA Programok és az OTKA Iroda feladatai teljesítéséhez tervezett előirányzatokat, valamint az intézmények bevételeit.

I. Az előirányzatok alakulása

Az Akadémia 2007. évi kiadási előirányzata - a központi beruházásokkal együtt - 50.063,8 millió forint (ebből az OTKA Programok 5.178,0 millió forint), melyet 73,7 %-ban finanszíroz költségvetési támogatás. A 2007. évi javasolt kiadási előirányzat a módosított bázis előirányzathoz képest 4,2 %-os növekedést jelent. A 2006. évhez viszonyított 2007. évi támogatási összegek közötti eltérés a következő tételekből tevődött össze:

- Fejezeti államháztartási tartalék elvonása	-	1.089,8 millió Ft
- 3 %-os közalkalmazotti illetményfejlesztés (2006. április 1-jétől)	+	265,7 millió Ft
- Elvonás	-	389,4 millió Ft
Összesen	-	1213,5 millió Ft

Az Akadémia fejezet 2007. évi költségvetési támogatási javaslata 3,2%-kal alacsonyabb, mint a 2006. évi Országgyűlés által jóváhagyott támogatási előirányzat.

Az Akadémia vezetése elsődleges célnak tekinti, hogy az intézmények gazdálkodásánál az ésszerű takarékosági szempontok előtérbe kerüljenek, valamint a kutatási tevékenység eredményei mind a hazai, mind a külföldi pályázatoknál érvényesítésre kerüljenek. Ennek érdekében a kutatóintézeteknél fel kell tárnai azokat az eredményeket, melyek a nemzetgazdaság fejlődésében mind rövid, mind hosszú távon számításba jöhetnek.

Az Akadémia vezetésének ebben a nehéz gazdasági helyzetben is alapvető célkitűzése a kutatóhálózat megtartása, a fiatal kutatói utánpótlás nevelése, új kutatási feladatok és ennek hasznosításához szükséges új szervezeti keretek (pl. kutatóintézetek körüli kisvállalkozói kör) kialakítása.

Az Akadémia saját bevételi előirányzata 2007. évben 13.149,0 millió forint, melyből 10.149,0 millió forint az intézményeknél, 3.000,0 millió forint a fejezeti kezelésű előirányzatok között került megtervezésre a kapcsolódó kiemelt kiadási

előirányzatokkal együtt, mivel jelenleg a bevételi előirányzatot 2007. évben majd teljesítő intézmény még nem ismert.

A bevételi előirányzatok megtervezése tényleges intézményi szerződéseken, nyertes, döntően külföldi pályázatokon alapult. A fejezeti kezelésű előirányzatoknál a 2006. évi várható helyzetet vette az Akadémia figyelembe.

**A fejezet
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	48.047,2	9.918,9	38.128,3	5.832
Fejezeti államháztartási tartalék elvonása	- 1.089,8		- 1.089,8	
Illetményfejlesztés	+265,7		+265,7	
Elvonás	-389,4		-389,4	
Létszámcsökkentés miatti létszámváltozás				- 176
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+ 3.230,1	+ 3.230,1		+ 10
Javasolt előirányzat	50.063,8	13.149,0	36.914,8	5.666

1. Szervezeti változások

Az Akadémia fejezet 2007. évben a 2006. évben elrendelt szervezeti változásokat kívánja végrehajtani:

- Az MTA Titkárság költségvetési címen belül az MTA Doktori Tanács Titkársága elnevezés MTA Doktori Tanács Titkársága és Bolyai Ösztöndíjak elnevezésre módosul.
- Az MTA Titkárság igazgatása alcímből egy új alcímbe kerül átvezetésre a köztestületi feladatok előirányzatainak megtervezése. Az új alcím elnevezése: MTA Köztestületi feladatok.
- Önálló költségvetési címként jelenik meg az MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése.
- Önálló költségvetési címként jelenik meg az MTA Kutatásszervezési és nemzetközi kapcsolatai elnevezése alatt az MTA Kutatásszervezési Intézet és az MTA Nemzetközi Együttműködési Iroda.

- Megszűnik az eddig 8. címként működő MTA Kutatást kiszolgáló szervezetek cím. Ezen belül két intézmény 2007. január 1-jétől megszüntetésre kerül.
- Az MTA Támogatott Kutatóhelyek Irodája elnevezése MTA Támogatott Kutatóhelyekre módosul.

2. *Döntési jogkörök*

A fejezettel kapcsolatos döntési jogköröket a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 14 § (f) és 19 § (3) tartalmazza.

Az Akadémiai törvény alapján létrejött bizottságok, kuratóriumok a jogszabályi előírások, illetve belső akadémiai szabályok alapján folytatják tevékenységüket, és ennek megfelelően aktívan segítik az Akadémia vezetőinek döntéshozatali tevékenységét.

II. Költségvetési címenkénti indoklás

1. cím 1. alcím: MTA Titkárság

Az MTA Titkárság 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	1.194,4	38,3	1.156,1	158
Egyensúlyi tartalékképzés	-34,4		-34,4	
Feladatváltozások miatti átcsoportosítás	-18,4		-18,4	-5
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	-7,5	-7,5		
MTA Köztestületi feladatok alcím kiválása	-145,7		-145,7	
Javasolt előirányzat	988,4	30,8	957,6	153

A Titkárság – mint igazgatási szervezet – alapfeladatai közé tartozik:

- a Fejezet kezelésével kapcsolatos feladatok ellátási feltételeinek biztosítása, ezen belül a létszám - és személyi juttatási kerettel történő gazdálkodás,
- a tudós támogatással kapcsolatos operatív feladatok (akadémikusok tiszteletdíjának folyósítása, segélyezés stb.) ellátása, melynek előirányzata külön alcímen is bemutatásra kerül,

- köztisztviselői feladatok ellátása, (pályadíjak rendszere, bizottságok működtetése, közgyűlések lebonyolítása, hazai kutatás egészére kiterjedő feladatok stb.).

- az Akadémia Lakásépítési Alapjának kezelése.

A Titkárság 2007. évi kiadási előirányzata 988,4 millió forint, saját bevételi előirányzata 30,8 millió forint.

1. cím 2. alcím: MTA Doktori Tanács Titkársága és Bolyai Ösztöndíjak

**Az MTA Doktori Tanács Titkársága és Bolyai Ösztöndíjak
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	4.154,7	24,0	4.130,7	
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	-2,0	-2,0		
Javasolt előirányzat	4.152,7	22,0	4.130,7	

A költségvetési alcím előirányzata a következő feladatok ellátását szolgálja:

- Az Akadémia doktora cím elnyerése érdekében benyújtott pályázatok elbírálása, gondozása a - többször módosított - 4/1995. (I. 20.) Kormányrendelet, valamint az MTA Doktori Szabályzata alapján. E feladathoz kapcsolódóan a bírálóknak és a bírálóbizottság tagjainak közreműködői díjat, illetve bizonyos esetekben útiköltséget és napidíjat kell fizetni.
- A tudomány doktora, illetve az Magyar Tudományos Akadémia Doktora címmel rendelkezőknek tiszteletdíj folyósítása a - többször módosított - 4/1995. (I. 20.) Kormányrendelet alapján történik egységesen 90.000 Ft összegben. Ez az összeg az 1995. január 1-je előtt nyugdíjba vonultak esetében – korábban megállapított nyugdíjkiegészítésre tekintettel – 86.000,- forint.
- Kandidátusi illetménykiegészítés fizetése az 55/1995. (V. 17.) kormányrendelet alapján 3.000 Ft összegben (öt éven keresztül).
- Bolyai János Kutatási Ösztöndíj kifizetése a 156/1997. (IX. 19.) kormányrendelet, és a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Szabályzata alapján. Az Ösztöndíj mértéke: 113.200 Ft/fő/hó.

A bírálatért szakértői díjat, a szakértői kollégium tagjainak esetenként útiköltséget kell fizetni.

Az alcím 2007. évi kiadási előirányzata 4.152,7 millió forint, saját bevételi előirányzata 22,0 millió forint.

1. cím 3. alcím: Akadémikusi tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátási díjak

**Az Akadémikusi tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátási díjak
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	2.048,0		2.048,0	
MTA Köztestületi feladatok alcím kiválása	-3,9		-3,9	
Javasolt előirányzat	2.044,1		2.044,1	

A költségvetési alcímen az akadémikusok és az ellátásra jogosult hozzátartozók tisztelet-, illetve ellátási díját tervezzük, illetőleg számoljuk el. Felhasználását kormányrendelet szabályozza. Az akadémikusi tiszteletdíj havi összege rendes tagság esetében 455.000 Ft, levelező tagságnál: 353.900 Ft.

Az alcím 2007. évi kiadási előirányzata 2.044,1 millió forint, saját bevételi előirányzattal nem rendelkezik.

1. cím 4. alcím: MTA Köztestületi feladatok

**Az MTA Köztestületi feladatok
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat				
MTA Köztestületi feladatok alcím kiválása	+151,9		+151,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-4,9		-4,9	
Javasolt előirányzat	147,0		147,0	

Az MTA fejezet Titkárságának a költségvetésének a terhére kellett az elmúlt időszakban olyan kiadásokat is finanszírozni, melyek nem a fejezet klasszikus igazgatási, működési feladataihoz, hanem a köztestületi működéshez kapcsolódnak. A feladatok és a kapcsolódó

kiadások összekapcsolását a fejezet nem csak az éves zárszámadásoknál, hanem az éves költségvetésekben is a jövőben elkülönítetten kívánja kimutatni. Ezt a célt szolgálja a külön alcím megjelenítése.

Az MTA Köztestületi feladatai közé a következő feladatok, illetve kiadási jogcímek tartoznak:

- akadémiai közgyűlések lebonyolítása
- díjazások (Akadémiai Aranyérem, akadémiai díjak, Akadémiai Újságírói Díj stb.)
- ösztöndíjak (pedagógusok pályadíja, cigányösztöndíj stb.)
- külső tagokkal kapcsolattartás
- akadémiai bizottságok működtetése
- kegyeleti, segélyezési feladatok stb.

Az alcím 2007. évi kiadási előirányzata 147,0 millió forint, saját bevételi előirányzattal nem rendelkezik.

2. cím: Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia 2007. évi előirányzatainak levezetése

	millió forint			
Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	17,5	2,4	15,1	2
Elvonás	-0,3		-0,3	
Illetményfejlesztés	+0,2		+0,2	
Egyensúlyi tartalékképzés	-0,5		-0,5	
Javasolt előirányzat	16,9	2,4	14,5	2

A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése 1992. májusában alapította meg a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát. Az Akadémia létrehozásának célja az volt, hogy visszatérjenek az alapító Széchenyi István eredeti gondolatához, és a tudósok mellett ismét jelen legyenek az irodalom és a művészetek képviselői az Akadémián, a mai kor igényeinek megfelelően önálló, társult intézmény formájában. Ez azt jelenti, hogy a két Akadémia egymástól független, működésének elveit, szabályait önállóan állapítják meg, tagjait maguk választják, anyagi lehetőségeikkel önállóan gazdálkodnak, de mindkét

részről kiküldött 2-2 tagú bizottságuk útján egymást kölcsönösen és rendszeresen tájékoztatják.

A megalakulást valamint az együttműködést rögzíti az Akadémia 1994. októberében elfogadott alapszabálya is. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia feladata, hogy az irodalmi és művészeti élet alapkérdéseit és meghatározó szellemi folyamatait állandó figyelemmel kísérje, az ezekkel kapcsolatos álláspontját, javaslatait a szellemi élet nyilvánossága elé bocsássa. Szorgalmazza a nemzeti kultúra részét képező művészeti hagyomány gondozását és közkinccsé tételét mind a közművelődés, mind pedig az oktatás terén. Támogatja és eszközeivel segíti az irodalmi és művészeti életben mutatkozó új, értékes törekvések megvalósítását. Pályamunkák, díjak rendszerével, felolvasó ülések, kiállítások, szakmai találkozók, hangversenyek és viták rendezésével ösztönzi művészeti életünket.

A tagok a következő szakosztályokban működnek:

- Irodalmi szakosztály,
- Képzőművészeti szakosztály,
- Színház- és filmrendezői szakosztály,
- Zeneszerzői szakosztály.

A költségvetési cím 2007. évi kiadási előirányzata 16,9 millió forint, saját bevételi előirányzata 2,4 millió forint.

3. cím: MTA Könyvtára

Az MTA Könyvtára 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	475,1	21,9	453,2	116
Elvonás	-7,6		-7,6	
Illetményfejlesztés	+5,3		+5,3	
Egyensúlyi tartalékképzés	-14,8		-14,8	
Feladatváltozás miatti átcsoportosítások	+8,0		+8,0	-9
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+2,3	+2,3		
Javasolt előirányzat	468,3	24,2	444,1	107

Az MTA Könyvtárát 1826-ban alapították. Országos tudományos könyvtár, az alap- és alkalmazott kutatások szakirodalommal való ellátására hivatott, nemzeti könyvtári funkciókat látja el.

Alapfunkciói:

- fő gyűjtőkörei: nyelv- és irodalomtudomány, ókortörténet, orientalisztika, „academica”, tudánypolitika, kutatómenedzsment, multi- és interdiszciplinális művek, a természettudományi alapkutatások munkái, reference és enciklopédikus irodalom,
- az MTA kiadványcsere központja,
- az MTA kéziratári és levéltári központja,
- a Keleti Gyűjtemény egyetemi oktatási szakirodalmi központja,
- szervezeti keretébe tartozik 1991. áprilistól a Lukács Archívum és Könyvtár,
- nem főhivatású kutatóhely,
- szakirodalmi informatikai szolgáltató és kutatóműhely.

Szolgáltatásai országos és nemzetközi jellegűek. A Könyvtár 2 milliós könyvtári egységet kitevő állománya tematikailag, nyelvileg, műfajilag a legjelentősebb az országban.

Az alaptevékenységen kívül több központi program által finanszírozott feladatokat is ellát. Vállalkozási feladatot nem végez.

A Könyvtár 2007. évi kiadási előirányzata 468,3 millió forint, saját bevételi előirányzata 24,2 millió forint.

4. cím: MTA Matematikai és természettudományi kutatóintézetek

Az MTA Matematikai és természettudományi kutatóintézeteknek 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett kölségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	12.761,5	4.780,0	7.981,5	1.876
Elvonás	-137,7		-137,7	
Illetményfejlesztés	+103,9		+103,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-268,4		-268,4	
Feladatváltozások miatti átcsoportosítás	+511,8	+80,5	+431,3	+138
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+928,9	+928,9		-2
Létszámcsökkentés				-17
Javasolt előirányzat	13.900,0	5.789,4	8.110,6	1.995

2007-ben elkezdődő akadémiai reformok változásokkal járnak majd a kutatások területén is. Feladataink egyik meghatározója a 2007-ben induló ÚMFT. Az ebben meghatározott prioritások alapján, a nemzetközi trendekkel (EU keretprogramok, Lisszaboni stratégia, stb.) összhangban és az akadémia középtávú kutatási koncepciójának, a reformelképzeléseknek megfelelően kutatási célkitűzéseink a következők:

1. Kutatások a hazai energiaforrások fejlesztéséhez

Célja a jelenlegi hazai - alapvetően fosszilis bázisú - energiatermelés átalakítása fenntarthatóbbá, az éghajlatváltozás jelentette kihívás kezelése, az energiaforrások diverzitásának fokozása és az energiahatékonyság fejlesztése, az ellátásbiztonság fenntartása a liberalizált villamosenergia-piac bevezetése után. Ez a célkitűzés összhangban van az Európai Unió tárgybeli céljaival. Az MTA feladata a gazdaságpolitikai döntések szilárd tudományos-műszaki hátterének megalapozása.

Magyarország számára a nukleáris energia hosszútávú használata mindenképpen előnyös, mert ez biztosíthatja a kiotói egyezményben előírt kibocsátások összességében alacsony szintjét, az üzemanyag megfelelő készletezésével önmagában biztonságossá teszi a villamosenergia-ellátást, a várható áremelkedések és instabilitások az atomerőművek üzemanyagellátását kevésbé érinthetik, mint a fosszilis erőműveket. Magyarország megfelelő jártassággal és szakembergárdával rendelkezik az atomerőművi kutatások és technológia terén. Ezt a tudást akkor lehet kamatoztatni, ha az ország intenzíven bekapcsolódik az új típusú atomerőművek nemzetközi fejlesztési programjába. Ezt a programot az Egyesült Államok kezdeményezte és résztvevői között ott van az EURATOM is. A program célja olyan biztonságos és gazdaságos erőműtípusok lehetőségeinek kutatása és majdani kifejlesztésük, amelyek alapvetően alkalmasak a fenti célok elérésére.

A nukleáris energia alkalmazásának másik perspektivikus lehetősége a magfúzió alapuló energiatermelés kialakítása, amelyben az európai kutatások élenjáróak és ebben a magyar kutatók is közreműködnek.

A kutatásokban résztvevő MTA intézmények: Atommagkutató Intézet, KFKI Részecske-és Magfizikai Kutatóintézet, KFKI Atomenergia-kutató Intézet.

Kutatási témák:

- **Hidrogén és üzemanyag cella:** Alapkutatások, technológiai kutatások, különböző alkalmazások előkészítése.
- **Atomerőművi technológiák kutatása:** Technológiai kutatások, demonstráció, rendszerek verifikálása.
- **A magfúzió alapuló energiatermelés kutatása:** *Technológiai kutatások, demonstráció, rendszerek verifikálása.*

2. Kutatások az informatika, infokommunikáció fejlesztésében

Célja a felzárkózás az európai színvonalhoz, különösen a közigazgatás, az elektronikus szolgáltatások fejlesztése; a közlekedés, egészségügy, biztonságtechnika speciális igényeinek kielégítése; a számítógép-hálózatok, Internet, WEB, GRID, távjelenlét, távmunka, távoktatás elterjesztése.

Az informatika jelentős részben a többi tudomány, szakterület szolgálóleánya, és informatika nélkül már kevés területen lehet eredményt elérni. A korszerű tudományos kutatás egyre nagyobb igényeinek kielégítése csak a meglévő erőforrások összekapcsolása

és hatékony, aktuális igények szerinti átcsoportosításával és felhasználásával lehetséges. A **Grid technológia** pontosan ezt a célt szolgálja, hogy hosszú távon bármilyen informatikai erőforrás, illetve szolgáltatás igény szerint elérhető legyen a kutatók számára.

Kutatási hátterünknek megfelelően az alábbi területeken folytatunk kutatásokat:

- **Analogikai CNN (Cellular Neural/nonlinear Network) információ hálózattechnológiai kutatások:** Alapkutatási szinten foglalkozunk az analogikai téridőbeli számítógépek komplexitásával, az analogikai celluláris számítógépek fizikai implementálásával (pl. elektronikai, optikai), az analogikai celluláris algoritmusok elméletével, az integrált érzékelő-számító-értő és elemző rendszerekkel, valamint a multimodális fúzióval és a multi érzékelők integrációjával.
- **Grid technológia, Grid rendszerek kutatása:** információs rendszerek skálázhatósága, keresési mechanizmusok flexibilitása, Grid rendszerek monitorozása és grafikus programfejlesztés.
- **Elosztott rendszerek kutatása:** digitális könyvtári architektúrák és felhasználói interfészek, valamint az űrkutatásban és a teleoperációban használható elosztott tréningrendszerek architektúráinak és algoritmusainak továbbfejlesztése.
- **Hálózati biztonság kutatása:** digitális képfeldolgozás, digitális vízjel és aláírás.

A kutatásokban résztvevő MTA intézmények: Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet, Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet, Műszaki és Anyagtudományi Kutatóintézet és számos tanszéki támogatott kutatócsoport.

3. Nanotudományi és nanotechnológiai kutatások

A nanotudományok és nanotechnológiák a K+F olyan új megközelítési módjai, amelyek célja az anyag fundamentális szerkezetének és magatartásának az atomok és molekulák szintjén történő vizsgálata. Az eredmények utat nyitnak új jelenségek megértése és olyan új jellemzőkkel bíró termékek előállítására, amelyek mikro- és makroszinten egyaránt széles körben felhasználhatók. A kutatások jelentős hozzájárulást adhatnak a nemzetgazdasági fejlődés és versenyképesség előmozdítására.

A következő időszakban három fő kutatási területen kívánunk kutatásokat folytatni:

- **Anyagtudományi kutatások:** egyik fő feladata nanoszerkezetű anyagok szerkezete, kémiai tulajdonságai, valamint reakciókészsége közötti kapcsolatok felderítése. A célkitűzés az ipar különböző területein használható katalizátorok, korrózióvédő bevonatok és polimer kompozitok hatékonyságának növelése nanoszerkezetű anyagokkal történő felületmódosítással, valamint a korszerű funkcionális szerkezeti anyagok (bevonatok: vékonyrétegek, filmek, lézer-diódák) előállítását és alkalmazását megalapozó kutatások elvégzése. Másrészt többféle módszerrel (rétegleválasztás, ionimplantáció,...) előállított vékonyrétegek kutatása folyik, beleértve a képződési mechanizmusok atomi szintű értelmezését. Szén-nanocsövek speciális formáit ill. más fullerén-szerű anyagokat állítanak elő és vizsgálják. Az ion- és atomsugaras technikák alkalmazásával szilárdtestek (polimerek, fém-oxidok, fém-nitridek) felületének célirányos nanoméretű módosítása révén előnyösen változtatható meg a szerkezeti és funkcionális anyagok felületi összetétele, kémiai szerkezete, ezen keresztül a felhasználás szempontjából fontos (mechanikai, elektromos, optikai) tulajdonságai.
- **Nukleáris anyagtudományi kutatások:** a kutatási terület tematikája szerves fejlődés eredményeképpen az egyre kisebb méretek tartománya felé közelít. Ez azt

jelenti, hogy témái egyre inkább kapcsolhatók a nanotechnikához, nanotechnológiához. Ilyenek például : atomi és mágneses szerkezetvizsgálatok mikro- és nanokristályos anyagokon Rietveld-analízis alkalmazásával; fémek és ötvözetek szerkezeti tulajdonságainak tanulmányozása neutrondiffrakcióval; molekuláris folyadékok illetve amorf anyagok neutrondiffrakciós mérése és modellezése Reverse Monte Carlo (RMC) és molekuladinamikai módszerekkel; dinamikus neutronradiográfiai vizsgálatok többkomponensű kétfázisú rendszerekben. Tervezzük nanotechnológiai vonatkozású szilárd és lágy anyagok (ötvözetek, kompozitok, ásványok stb.), valamint ipari alkalmazású anyagok (katalizátorok, hegesztések) és alkatrészek szerkezetének valamint heterogén és/vagy részben rendezett folyadékok, szuszpenziók, oldatok szerkezetének és dinamikájának vizsgálatát; neutronoptikai jelenségek (mágneses fókuszálás, holográfia, interferencia tükrök stb.) tanulmányozását; neutronkutatói eszközök és módszerek (neutrondetektorok, neutronoptikai eszközök, polarizált neutronoptikai eljárások) fejlesztését.

- **Interdiszciplináris alkalmazások kutatása:** a kutatások célja elősegíteni az életminőség javítását környezeti, energetikai, orvosbiológiai, biztonságtechnikai területeken és a kulturális örökség megóvásában. Számos kutatási témában kívánunk részt venni. Ezek közül csak néhány: kutatásokat tervezünk pl. orvosbiológiai implantok felületi morfológiájának optimalizálására; félvezető alapú, integrált érzékelők előállítására mikrogépészettel a gázérezkelés és "mesterséges szaglás", tapintás, nyomás- és áramlásmérés céljaira; nanoméretű ionporlasztásos és IBAD minősített anyagmegmunkálásra; vagy pl. népdalkincs szerkezeti analízise a zenei gyökök kimutatására. Megemlíthetők többek között még a képfeldolgozás-alapú informatikai kutatások orvosi és biztonsági alkalmazásokra vagy a kvantitatív elektrokardiológiai és mozgás-analízis kutatások.

A kutatási programok kidolgozásában részt vesznek az SzBK Biofizikai Intézete, a KK Kémiai Intézete, a Műszaki és Anyagtudományi Kutatóintézet, a Szilárdtestfizikai és Optikai Kutatóintézet, a Részecske- és Magfizikai Kutatóintézet, az Atommagkutató Intézet, valamint több egyetemi támogatott tanszéki kutatócsoport.

A matematikai és természettudományi kutatóintézetek 2007. évi kiadási előirányzata 13.900,0 millió forint, saját bevételi előirányzata 5.789,4 millió forint.

5. cím: Élettudományi kutatóintézetek

Az MTA Élettudományi kutatóintézeteknek 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	6.596,3	2.114,7	4.481,6	1.295
Elvonás	-75,4		-75,4	
Illetményfejlesztés	+58,3		+58,3	
Egyensúlyi tartalékképzés	-147,2		-147,2	
Egyéb szerkezeti változások				
- feladatváltozások miatti átcsoportosítás	+285,8		+285,8	+100
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+717,6	+717,6		+10
Javasolt előirányzat	7.435,4	2.832,3	4.603,1	1.405

A tervezett élettudományi kutatások, melyek egyben az Európai Unió stratégiaileg kiemelt prioritásaival is összhangban állnak, az NFT II. 3. számú célkitűzését, a népesség egészségügyi állapotának javítását szolgálják, illetve közvetlenül és áttételesen is hozzájárulnak az 1. számú célkitűzéshez, a magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedéséhez, a megfogalmazott fejlesztési prioritások mentén (d.) A kutatás-fejlesztés, innováció ösztönzése).

Az EU kiemelten támogatandó területei közé tartozik az egészségügyi területeken történő ún. translációs kutatás, ezen belül is az agykutatás fejlesztése. A prioritások között is külön hangsúllyal szerepel az idegrendszeri betegségek kutatása, a humán fejlődésbiológia és az öregedés biológiájának megértése, melyek az emberiség átlagéletkorának kitolódásával egyre fontosabb tényezőkké válnak a népesség egészségügyi állapotának megőrzésében, további javításában. A humán genom megismerését követően a posztgenomikus kutatás korszakába értünk, amikor lehetővé vált a genom lefordítása biológiai folyamatokra és betegségekre, valamint azok megelőzését-gyógyítását szolgáló diagnosztikus és terápiás alkalmazásokra.

A betegségek diagnosztikáját, megelőzését, gyógyítását szolgáló kutatások és innováció fejlesztése az elméleti alapkutatásoktól az alkalmazás-centrikus fejlesztéseken keresztül a kérdés társadalmi, epidemiológiai aspektusait vizsgáló társadalom tudományokig bezárólag egyszerre szolgálja az ország gazdasági felemelkedését, versenyképességének növekedést és az ott élő emberek egészségi állapotát, munkaképességét, életminőségét.

Kutatási háttérünknek megfelelően 2007-ben az alábbi területeken folytatunk kutatásokat:

1. Biotechnológiai kutatások

Magyarország igen jelentős szellemi erőforrásokkal rendelkezik, amelyek az NKTH biotechnológiai, az NKFP, valamint a GVOP pályázati rendszereken keresztül már jelenleg is jelentős alap- és alkalmazott kutatási projekteket valósítanak meg.

Az intézetekben kutatásokat folytatnak a genetikailag módosított élőlények és növények esetleges káros hatásainak tisztázására, tanulmányozzák az átöröklés mechanizmusait, amely nélkülözhetetlen alapokat szolgáltat többek között az orvosi géntechnológia, a humán és állatgyógyászat, a gazdasági haszonnövények és állatok nemesítése számára. A vizsgálatok eredményeképpen lehetővé válik a genetikai eredetű betegségek diagnosztizálása, gyógyítása, környezeti tényezőknek: stresszhatásoknak és betegségeknek ellenálló szervezetek előállítása.

A szintetikus biológiai eredmények felhasználhatók az egészségügy, az energiatermelés, a környezetvédelem és az anyagtudományok számos területén. Eredmények várhatók hormonok, gyógyszerek, vakcinák, táplálék-kiegészítők, műanyag-alapanyagok előállítása, környezeti ártalmak monitorozás a és felszámolása terén.

A kutatási programok kidolgozásában részt vesznek az Szegedi Biológiai Központ intézetei, a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet, a Mezőgazdasági Kutatóintézet, az Állatorvostudományi Kutatóintézet, valamint több egyetemi támogatott tanszéki kutatóhely.

2. Elméleti és alkalmazott idegtudományi kutatások a népegészségügy szolgálatában, idegrendszeri gyógyszerkutatások:

A kutatások kiterjednek az idegrendszer normális és kóros működésének pontos megismerésére, az idegrendszeri eredetű betegségek oki kezelésére. Feladat a káros környezeti hatások és az extrém terhelést jelentő információáradat okozta kóros pszichés reakciók megelőzése, gyógyítása (depresszió, alkoholizmus, drog függőség). Cél az immunvédekezés megismerése révén a szervezet kórosan megbomlott védekezési reakcióinak helyreállítása, támogatása (allergia, tumor). Fontos a szív és érrendszeri betegségekben fellépő szabályozászavarok megismerése révén azok kiküszöbölése

A kutatások a kannabinoid és a nitrogén monoxid szignalizáció közti kapcsolat feltárására irányulnak, amely fényt deríthet a lipid jelátvitel celluláris mechanizmusaira. Az antidepresszáns vegyületek NMDA és kainát receptorok ioncsatornáira gyakorolt hatását multimetodikai megközelítéssel vizsgálják, felhasználva az imaging, neurokémia és elektrofiziológiai területén működő technikáikat. Folytatják a purin receptorok molekuláris szintű megközelítését a különböző agyi struktúrákban.

Gyógyszergyári együttműködésekkel próbálják az alapkutatásban felhalmozott eredményeket és tudást az iparban a társadalom számára hasznosítani. Ipari partnerrel együtt folytatják az agyi ösztrogén hatásokat közvetítő két ösztrogén receptor altípusra (ER- α és ER- β) szelektíven ható ligandok fejlesztését és biológiai tesztelését.

A hipotalamusz CRH sejtjeinek GABA (és glutamaterg) beidegzésének kvantitatív tanulmányozását végzik kontroll állatokon és krónikus stresszben. Folytatják a kannabinoid transzmisszió lehetséges elemeinek vizsgálata a CRH neuronokon. Fontos kutatás a metabolizmussal és a stresszel kapcsolatos hipotalamikus, limbikus és agytörzsi szabályzórendszerek közti összefüggés celluláris és molekuláris mechanizmusainak feltárása, szerepük az egyes stresszfüggő betegségek: elhízás, stroke patomechanizmusában.

A kannabinoidok hatásainak vizsgálata során elsősorban a traumás stresszorok, valamint a kannabinoid/serotonin, kannabinoid/acetlikolin, valamint kannabinoid/vazopresszin interakciók vizsgálatára koncentrálnak.

A tanszéki akadémiai csoportok közül a nagyobb rész (32 csoport) a fenti, általánosságban jelátviteli mechanizmusoknak hívható témakörben dolgozik. A kutatásokban résztvevő további intézmények: MTA KOKI, MTA SzFKI, EGIS Rt., Richter Gedeon Rt.

3. Kutatások a mezőgazdaság versenyképességének javítása érdekében

Folytatják a hazai jelentősebb kultúrnövényeinket károsító vírus-, gomba- és baktérium kórokozók és az általuk okozott betegségek élettani, biokémiai és molekuláris biológiai vizsgálatát. Kiemelt kutatási terület az általános, nem-specifikus növényi betegség-ellenállóság mechanizmusainak a vizsgálata.

Az elvégzendő kutatások témakörébe tartoznak többek között a növényi stresszrezisztencia kutatások, a kukoricánemesítési kutatások, a kalászos gabonanemesítési kutatások, a növénytermesztési kutatások valamint az agroökológiai kutatások is. A nemesítési-genetikai kutatások fontos területe a fenntartható növénytermesztési rendszerekben alkalmazható új génforrások előállítása, valamint egyes speciális tulajdonságok, így a gabonafélék nitrogén hasznosító képességének javítása. Az integrált termesztési feladatok középpontjában állnak az agroökológiai kutatások, valamint ehhez kapcsolódóan a globális klímaváltozás agroökoszisztémákra gyakorolt hatásának kutatása.

A kutatási témákban résztvevő intézmények az Állatorvostudományi Kutatóintézet, Földrajztudományi Kutatóintézet, Mezőgazdasági Kutatóintézet, Növényvédelmi Kutatóintézet, Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet, Szegedi Biológiai Központ intézetei, Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet, valamint több kutatócsoport.

4. A természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása

A tervezett kutatásokban egyre nagyobb jelentőséget kap a termelés gazdaságosságának és a környezeti kockázatok összefüggéseinek tanulmányozása, a fenntartható fejlődés, az ökológiai szemléletű környezetgazdálkodás, az ökoszisztéma működésével összefüggésben történő kutatás. A kutatások körébe tartozik a biodiverzitás, az élő közösségek, a fajok és azok genetikai változatosságának feltárása, aktív megőrzése (génbankok), a diverzitás szerepének tisztázása a közösségek életében és megmaradásában. Fontos a természetvédelmi stratégiák kidolgozása, az erdőrezervátumok, a fenntartható mezőgazdaság ökológiai alapjainak kutatása, folyó- és állóvizeink állapotának feltárása, az ökológiai folyamatok megismerése. Folytatjuk a szünbiológiai kutatásokat a szupraindividuális biológiai jelenségek vizsgálatát. Különös figyelmet kívánunk szentelni a lokális természeti értékek és hungarikumok kutatásának.

A kutatási témákban résztvevő intézmények az Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, Geokémiai Kutatóintézet, KFKI Atomenergia Kutatóintézet, Mezőgazdasági Kutatóintézet, Növényvédelmi Kutatóintézet, Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet, Kémiai Kutatóközpont, Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet, Szegedi Biológiai Központ és a támogatott tanszéki kutatócsoportok egy része.

Az élettudományi kutatóintézetek 2007. évi kiadási előirányzata 7.435,4 millió forint, saját bevételi előirányzata 2.832,3 millió forint.

6. cím: Társadalomtudományi kutatóintézetek

**Az MTA Társadalomtudományi kutatóintézeteinek
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	5.051,5	863,9	4.187,6	1.037
Elvonás	-68,5		-68,5	
Illetményfejlesztés	+56,5		+56,5	
Egyensúlyi tartalékképzés	-133,6		-133,6	
Feladatváltozások miatti átcsoportosítás	+246,7		+246,7	+81
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	-51,3	-51,3		
Létszámcsökkentés				-8
Javasolt előirányzat	5.101,3	812,6	4.288,7	1.110

Az Akadémia társadalomtudományi intézetei a magyar társadalom létét és fejlődését érintő problémák tudományos kutatásával a magyar társadalom életének javítását, az ország előrehaladását szolgálják. A kutatóhálózat szakmailag felkészült a magyar társadalom stratégiai kérdéseinek tudományos, interdiszciplináris vizsgálatára, az intézeti kutatások – különösen az Európai Unió pályázati rendszerébe történő fokozatos bekapcsolódással – a nemzetközi mércék nyomása alatt mindinkább versenyképesekké válnak feladataik megoldásában. E hálózatban meglévő szellemi kapacitások – a megfelelő feltételek esetén – a nemzet javára jelentős hatékonysággal hasznosulhatnak.

A közgazdaságtudomány terén tovább folyik a piacgazdaság és a magyar gazdaság működésének, a versenyképességét növelő lehetőségek vizsgálata. A *Közgazdaságtudományi Intézet* tevékenységének középpontjába a piacgazdaság és a társadalmi jólét, a magyar gazdaság működése, fenntartható növekedése és európai integrációja kérdéseinek vizsgálatát állítja. A gazdasági folyamatok globalizációja kapcsán a vállalati egyesülések és felvásárlások, a bér munka, a beszállítások és a vállalkozói kapcsolatok vizsgálatára kerül sor. Sor kerül a piacgazdasági átmenet munkapiaci hatásainak visszatekintő értékelésére, valamint elkészül a Munkaerőpiaci Tükör 2007. Az emberi életpályákkal és a háztartás-gazdaságtannal kapcsolatos kutatások célja a magyar háztartások jövedelmeiben, kiadásaiban és vagyonában az utóbbi években végbement objektív változásoknak és e változások szubjektív percepciójának minél részletesebb vizsgálata. Folytatódik a rugalmas nyugdíj-mechanizmus tervezésével kapcsolatos kutatás. A nemzetközi agrárkereskedelem kutatása a hazai agrárkereskedelemre vonatkozó elemzéseket kiterjeszti a kelet-európai országok és a fejlett országok mezőgazdasági kereskedelmének vizsgálatára. Tovább mélyülnek a közoktatás fejlesztését célzó kutatások, folytatódik az osztálylétszámok és a pedagógusfoglalkoztatás összefüggésének, illetve ehhez kapcsolódóan a demográfiai változások hatásának vizsgálata, további szimultán elemzésre kerülnek az oktatási termelési függvények, valamint az oktatás iránti helyi keresletek.

A magyar külgazdasági stratégia tudományos megalapozásához járul hozzá a *Világgazdasági Kutatóintézet*, amelynek tematikus és földrajzi kutatási súlypontjai a világgazdaságban észlelhető trendeknek megfelelően módosuláson mentek keresztül az

utóbbi években. Kiemelt kutatási témája a globalizáció fejlődése, új tendenciák a világgazdaságban, a transznacionális társaságok működése. Az intézet kutatási tevékenysége révén kíván hozzájárulni egy átfogó magyar integrációs stratégia tudományos megalapozásához, a sikeres magyar EU-tagság és a az érdekérvényesítés feltételeinek kidolgozásához. Új feladatként jelenik meg a rendszerváltás, illetve az EU-s tárgyalási és felkészülési folyamat magyar tapasztalatainak átadása a még nem EU-tag délkelet-európai országoknak és a FÁK-országoknak.

A *Regionális Kutatások Központja* által végzendő *regionális kutatások* e tudomány önálló diszciplínaként való széles körű elismertetésén munkálkodva fokozottan vállalnak feladatot a térségi sajátosságok feltárásában és a területfejlesztések tudományos megalapozásában. Vizsgálják az EU strukturális, kohéziós politikájának változásait, illetve ennek hatásait a 2007–2013-as költségvetési periódusra, s az új kohéziós politikai előírásoknak a hatását a hazai regionális politikára. Horvátország EU csatlakozása Magyarországnak történeti, gazdasági-térszerkezeti, nemzetiségi okoknál fogva egyaránt fontos. Az erre is tekintettel történő vizsgálatok során fel kívánják tártani Horvátország területi szerkezetének sajátosságait, a regionális politika cél-, eszköz- és intézményrendszerét, és javaslatokat megfogalmazni a horvát regionális politika EU-kompatibilitásának erősítéséhez nyújtandó magyar szakmai támogatás lehetséges területeire. A sajátos területi konfliktusok és változásaik körében indítandó kutatás fő célkitűzése a perifériaképződés komplex vizsgálata Magyarország államhatárai mentén, különös tekintettel azokra a halmozottan hátrányos határ menti térségekre, ahol a súlyos társadalmi-gazdasági, fejlettségbeli problémák ma is hatványozottan érvényesülnek. A területfejlesztési intézményrendszer további reformját érintő kutatások során alternatívákat kívánnak bemutatni a különböző területfejlesztési megközelítések lehetősége és szükségessége, új irányítási, tervezési paradigma, a humánerőforrás fejlesztés és a foglalkoztatáspolitikai sajátos kezelése témakörökben. A fenntartható regionális gazdasági fejlődés (növekedés) témakör kidolgozása során a gazdasági értelemben fenntartható regionális növekedés-fejlődés új kihívásait, a „kelet-európai” adaptáció, versenyképességi felzárkózás lehetőségeit kívánják elemezni.

Az európai integrációval párhuzamosan felerősödő migrációs folyamatokkal, valamint a kelet-közép-európai régió etnikai viszonyainak elemzésével, a potenciális és valóságos kisebbségi konfliktusok rendezésére irányuló elképzelések kialakításával foglalkozik az *Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet*. Jelentős figyelmet és munkát fordítanak a kelet-közép-európai régió etnikai adatbázisainak kiépítésére. A magyarországi nem magyar és a határon túli magyar kisebbségek identitásformáinak, nyelvi, kulturális sajátosságainak vizsgálata több kutatás, kiadvány és rendezvény központi témája lesz.

A *jog és politikatudomány* terén a rendszerváltással lezajlott folyamatok és a jelenlegi átalakulások elemzése mellett a közép- és hosszú távú fejlődés tendenciáit vizsgáló stratégiai jelentőségű témák kutatása áll a középpontban. A *Jogtudományi Intézetben* előtérbe került az EU-konform jogalkotási és jogalkalmazási feladatokkal – köztük az EU tagsággal – kapcsolatos alkotmányos kérdések kutatása. Folytatódik a környezetvédelmi jog, a nemzetközi bűnügyi együttműködés, az emberkereskedelem problémáinak elemzése. Az európai jog és a magyar jogrendszer kapcsolatát vizsgáló kutatások középpontjában az EU alkotmány szerződés „alkotmány” mivolta áll. A gazdaság és magánjog aktuális kérdéseit vizsgálva jelentős előrehaladás várható a Polgári Törvénykönyv új kommentárjának összeállítása terén. A *Politikai Tudományok Intézetében* folyó politikatudományi kutatásokban a hazai politikai rendszer átalakulási folyamatainak vizsgálatán (amely a politikai intézményrendszert, a magyar társadalom politikai

tagoltságát, a választói magatartásokat, a polgárosodást és a politikai kultúrát érinti) és a politikaelméleti kutatásokon túl jelentős hangsúlyt kapnak a nemzetközi kapcsolatok elméletének új irányzatai, az Egyesült Államok külpolitikájának elemzése és a globális környezeti rezsimek és a hazai közpolitika kapcsolatának elemzése.

A *Szociológiai Kutatóintézet* kutatásai a változó magyar társadalom állapotának feltárására irányulnak. Tovább folynak – részben európai projektek részeként, részben kormányzati megbízásokra építve – a közpolitikához kötődő stratégiai munkák. A hazai projektek közül kiemelkednek a „Magyarország jövőképe 2015” c. – MTA-MEH együttműködési megállapodás keretében több éven át készített prognózis – munkálatai, az ország Lisszaboni Stratégiájához szükséges intellektuális humántőke vizsgálatok, illetve az Országos Környezetvédelmi Tanáccsal közösen működtetett Fenntarthatósági Munkacsoport tevékenysége. A nemzetközi projektek közül a munkaszervezet átalakulásával, az élelmiszerbiztonsággal foglalkozó, az etnikai konfliktusok európai tipológiáját kidolgozó és a civil társadalom szereplőire vonatkozó nagy projektek tartoznak az intézet kulcsfeladatai közé.

A mai társadalmi átalakulások emberi tényezőinek problémáira, a szellemi haladás feltételeinek feltárására keresnek választ, az ember és a társadalom általános megismerését szolgálják a *filozófiai* és *pszichológiai* kutatások, amelyek többek közt a 21. századi tudomány rendszerével, korszakunk kommunikációjának sajátosságaival, a megismerési folyamatok feltárásával foglalkoznak és elméleti ismeretek gyarapítása mellett virtuális enciklopédiát építenek, virtuális egyetemet működtetnek, továbbá hozzájárulnak a társadalomlélektani folyamatok jobb megértéséhez, az idős- és fiatalok életminőségének javításához. Többek között olyan társadalmilag hasznos kutatásokkal foglalkoznak, mint a nagy népegészségügyi jelentőségű megbetegedések bio-pszichoszociális rizikófaktora és az egészségfejlesztés lehetőségei témakör.

A *humán tudományok* a hazai kulturális örökség nemzetközi összefüggésekbe illeszkedő feltárása révén a mai kulturális viszonyok, az életminőség, az emberi kapcsolatok jobbításán munkálkodnak a maguk eszközeivel. A *Történettudományi Intézet* a magyarországi *történelmi kutatások* egyik meghatározó műhelye. Magyarország történetének valamennyi korszakára kiterjedő társadalom és politikatörténeti alapkutatásokat a Kárpát-medence nem magyar népei történetére kiterjedő vizsgálatok egészítik ki, amelynek eredményei a gondozásukban megjelenő egyetemi tankönyvekben, kézikönyvekben, monográfiákban, rangos történeti folyóiratokban és a népszerű *História* című orgánumban látnak napvilágot.

A nemzeti múlt feltárásával a nemzeti tudat korszerű alakításában vesznek részt az akadémiai intézeti keretekben folyó *régészeti, néprajzi és művészettörténeti kutatások*, amelyeket jelentős nemzetközi érdeklődés kísér. A *Régészeti Intézet* tárgyköre a Kárpát-medence és a történetileg kapcsolódó vidékek, a történeti Magyarország régészetének művelése és értelemszerűen egyetemes régészeti kérdések kutatása; kutatási témaköreik felölelik a neolitikumtól a késő középkorig terjedő időszakot. A kutatásokat általában természettudományi (fizikai antropológiai, történeti genetikai, talajtani, malakológiai, palinológiai, makrobotanikai és archeozoológiai) vizsgálatok egészítik ki, hogy az egyes régészeti-történeti korszakok kultúrái a mindenkor környezettörténeti háttér ismeretében legyenek bemutathatók. A *Néprajzi Kutatóintézet* alapvetően fontos feladatai közé tartozik a jelenkor társadalmi és kulturális folyamatainak kutatása különös tekintettel a rendszerváltás hatására, a lokális társadalmak jelenkori komplex vizsgálata öt magyar

faluban; kisebbségi, etnikus és regionális identitásvizsgálatok (pl. csángó, cigány, palóc); az etnológiai kutatások során a nem európai kultúrák vizsgálata terepmunkán (a *török, iráni, észak-kaukázusi és más ázsiai etnikumok*), a kulturális ideológiák kapcsolata a kulturális antropológiával a globalizálódó világban, forrásfeltárás, digitalizált archívumok létrehozása. A *Művészettörténeti Kutatóintézet* legfontosabb feladata a magyarországi és magyar művészetnek, illetve nemzetközi kapcsolatainak átfogó, interdiszciplináris szempontokat is figyelembe vevő vizsgálata, emlékanyagának dokumentálása és értékelése. Kezdeményező szerepet tölt be a tudományág aktuális metodológiai feladatainak tisztázásában, a művészet társadalmi beágyazottságával összefüggő kérdések vizsgálatában. Új feladat a művészettörténeti szakkibibliográfia digitális formában való elkészítése.

A korszerű *irodalomtudományi* kutatások terén hasonlóan fontos szerepet játszik az *Irodalomtudományi Intézet*, amelynek elsődleges feladata a magyar irodalmi kultúra örökségének feltárása, megőrzése, valamint nemzetközi tudományos módszerek szerinti feldolgozása és közreadása. Ezt a célt szolgálják az itt készülő textológiai (Petőfi, Arany, Kölcsey, Mikszáth, Babits műveinek kritikai kiadása), irodalomtörténeti és kritikátörténeti, irodalomelméleti kutatások, amelyeknek eredményeit különböző szövegkiadási és kézikönyv-sorozatokban adjál közre.

A modern *nyelvtudományi* módszerek magyar nyelv leírására történő alkalmazása, a nyelvművelés és nyelvtörténeti munkálataival a *Nyelvtudományi Intézet* a magyar nyelvi kultúra megőrzésében, védelmében, megismertetésében tölt be pótolhatatlan missziót. Az uráli nyelvrokonság révén a kiháló félben lévő rokon nyelveket megmentése, illetve megfelelő rögzítésében alapvető feladatot látnak el. A hagyományos kutatási területekre építve újabb interdiszciplináris kutatásokat is folytatnak, amelyek közül kiemelkedik a nyelvtechnológia (gép-ember kommunikáció, angol-magyar gépi fordítás), a neurolingvisztika és a szociolingvisztika (kisebbségi nyelvek, nyelvi attitűdök, nyelvi jogok kutatása). Folyznak a munkálatok *A magyar nyelv és irodalom nagyszótárának* létrehozása érdekében.

A *Zenetudományi Intézet* egyik fő kutatási profilját a hagyományosan interdiszciplináris zenei és táncfolklorisztikai kutatások adják, ezen belül is hangsúlyosan a kelet-közép-európai népzene multietnikus feltárása, valamint a rokonnépek zenéjének és a magyar népzene kapcsolatának kutatása a legmodernebb technikai módszerekkel. A kutatások másik fő területe a magyar zenetörténet a középkortól napjainkig, amelynek eredményeit forráskiadvány-sorozatokban, kritikai kiadás-sorozatokban (pl. CAO-ECE, Erkel, Bartók) teszik közzé. Folytak a *Magyarország zenetörténete* című kézikönyv-sorozat munkálatai. A zenei nemzeti kulturális örökség magas szintű feltárása és megőrzése mellett a jelen kultúrájának gazdagításához, a magyar kultúra nemzetközi meg- és elismertetéséhez is nagymértékben hozzájárulnak.

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Magyar Tudományos Akadémia között, a stratégiai kutatások megvalósításáról aláírt Együttműködési Megállapodás alapján folytatódnak azok a kutatások, melyek fókuszában az Európai Unióhoz történt csatlakozásunkat követő társadalmi, gazdasági és technológiai felzárkózási folyamatokkal kapcsolatos stratégiai kérdések állnak. A 2007. évre is vonatkozó Megállapodás hangsúlyos figyelmet fordít az Európai Unióhoz történt csatlakozásunkat követő társadalmi, gazdasági és technológiai felzárkózási folyamatokkal kapcsolatos stratégiai kérdésekre. Kiemelt célok: a Nemzeti Fejlesztési Terv II., illetve annak Operatív Programjai elkészítésének segítése; a társadalmi

egyenlőtlenségek felszámolásának, a szolidaritás megerősítéséhez szükséges ismeretek rendszerezése, vonatkozó ajánlások elkészítése; az ember és a természet, az emberi természet, valamint az ember és társadalmi, kulturális környezete vizsgálata, a kereszthatások elemzése.

Az Együttműködési Megállapodást végrehajtó Miniszterelnöki Hivatal megbízásából az MTA társadalomtudományi intézetei az alábbi témák kimunkálásán dolgoznak: Komplex Duna-kutatás: logisztika, turizmus, kapu a Dél-Balkánra (Történettudományi Intézet); Az EU-költségvetés átfogó reformja – közgazdasági alapok, politikai feltételek, tagállami érdekek, különös tekintettel Magyarország szempontjaira (Világ gazdasági Kutatóintézet); Átfogó vidékpolitikai elemzések (Regionális Kutatások Központja).

A társadalomtudományi kutatóintézetek 2007. évi kiadási előirányzata 5.101,3 millió forint, saját bevételi előirányzata 812,6 millió forint.

7. cím: MTA Területi Akadémiai Központok

**Az MTA Területi Akadémiai Központjainak
2007. évi előirányzatainak levezetése**

	millió forint			
Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	247,1	55,7	191,4	60
Elvonás	-2,6		-2,6	
Illetményfejlesztés	+1,6		+1,6	
Egyensúlyi tartalékképzés	-5,1		-5,1	
Feladatváltozások miatti átcsoportosítás	-32,1		-32,1	+1
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+0,8	+0,8		
Javasolt előirányzat	209,7	56,5	153,2	61

A különböző időpontokban az Akadémia által létrehívott területi akadémiai bizottságok feladata az adott régióhoz tartozó tudományos tevékenység társadalmi, helyi erővel és eszközökkel való ösztönzése, támogatása, koordinálása: a területükön működő tudományos és tudományos érdeklődésű dolgozók összefogása, a fiatalok tudományos pályára kerülésének elősegítése, a tudományok művelésének hatékonyabbá tétele. Céljuk a regionális gazdasági, kulturális és egyéb tervek megvalósításának a tudomány eszközeivel való előmozdítása. A rendelkezésükre bocsátott eszközök felhasználásával anyagi és egyéb segítséget nyújtanak konferenciák szervezéséhez, tudományos eredmények publikálásához.

Az európai uniós csatlakozási feltételek regionális teljesítése szempontjából döntő fontosságú feladat hárul rájuk a régió érdekeinek megfogalmazása, az értelmiség e célra való mozgósítása terén. A költségvetési címen belül öt vidéki nagyvárosban működő akadémiai bizottság és az operatív tevékenységet végző központok léte az adott területi tudományos életben is változatlanul kiemelkedő jelentőségű, fenntartásuk a jövőben is elengedhetetlen.

A területi akadémiai központok az adott régiókban jelentős szerepet vállalnak az Akadémia köztestületi feladataiból.

A költségvetési címhez tartozó területi központok száma: 5.

A költségvetési cím 2007. évi kiadási előirányzata 209,7 millió forint, saját bevételi előirányzata 56,5 millió forint.

8. cím: MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése

Az MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	1.932,8	403,5	1.529,3	159
Elvonás	-6,0		-6,0	
Illetményfejlesztés	+2,7		+2,7	
Egyensúlyi tartalékképzés	-11,7		-11,7	
Feladatváltozások miatti átcsoportosítás*	-866,6	-119,2	-747,4	-57
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+9,9	+9,9		
Létszámcsökkentés				-1
Javasolt előirányzat	1.061,1	294,2	766,9	101

* új költségvetési cím kialakítása

A költségvetési címbe egy intézmény az MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése tartozik, melynek feladatai:

Az akadémiai Székház, a Nádor utcai irodaház, a Budaörsi úti Irodaháznak, valamint a nem kutatóintézeti használatba adott ingatlanok működtetése, pénzügyi-számviteli, igazgatási, munkajogi, műszaki, tűz- és munkavédelmi feladatai továbbá a rendezvény-szervezéssel járó technikai feladatok ellátása, az akadémiai gépkocsipark üzemeltetése.

Az MTA Akadémiai Létesítmények Fenntartása és Üzemeltetése 2007. évi kiadási előirányzata 1.061,1 millió forint, saját bevételi előirányzata 294,2 millió forint.

9. cím: MTA Kutatásszervezési és nemzetközi kapcsolatai

**Az MTA Kutatásszervezési és nemzetközi kapcsolatai
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	-	-	-	-
Elvonás	-11,6		-11,6	
Illetményfejlesztés	+1,9		+1,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-22,6		-22,6	
Feladatváltozások miatti átcsoportosítás	+767,8	+38,8	+729,0	56
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+10,5	+10,5		
Javasolt előirányzat	746,0	49,3	696,7	56

A költségvetési cím előirányzatai a következő feladatok megvalósítását biztosítják.

Kutatásszervezési Intézet

- A hazai és nemzetközi K+F információ gyűjtése, feldolgozása, közreadása, a hazai pályázati rendszer fejlesztése, korszerűsítése, a hazai tudományirányítás fejlesztése érdekében kutató tevékenység.
- Szakértői tevékenység, kutatásszervezési tanácsadás, elsősorban az akadémiai vezetők, testületek részére.
- Köztestületi munkában történő részvétel (tagnyilvántartás, választások lebonyolítása stb.).

Nemzetközi Együttműködési Iroda

Tudományos egyezmények keretében történő utazások lebonyolítása, a kiutazók menetjegyének biztosítása és a fogadó partnerrel való egyeztetés, a beutazók számára a szállás, napidíj, belföldi közlekedés stb. biztosítása és kapcsolattartás a küldő féllel. Projekt témák keretében a Nemzetközi Együttműködési Iroda intézi a ki- és beutazásokat, a szállásbiztosítást, a konferenciákkal kapcsolatos gazdasági ügyeket. Gondozza az Akadémia nemzetközi együttműködési megállapodásaiból adódó feladatokat:

- Az Akadémia több mint 60 kétoldalú nemzetközi tudományos együttműködési megállapodásának szervezése. Ennek keretében mintegy 1000 fő kiutazását és 900 fő fogadását kell biztosítani.
- Közel 1500 fő intézeti devizás kiutazás bonyolítása.

- Az Akadémia vezetői, illetve tudományos osztályai és kutatóhelyei külön meghívott vendégei fogadási feltételeinek biztosítása. (600-700 vendégnap)
- A nem kormányzati tudományos szervezetek részére tagdíj átutalása, illetve nyilvántartása. (200-250 szervezet nyilvántartása)
- Az Akadémia hazai nemzetközi tudományos rendezvényeinek szervezése, az ehhez nyújtott akadémiai pénzügyi támogatások allokálása.
- Feladata az Akadémia vendégházának működtetése.

Az MTA Kutatásszervezési és nemzetközi kapcsolatai 2007. évi kiadási előirányzata 746,0 millió forint, saját bevételi előirányzata 49,3 millió forint.

10. cím: MTA Támogatott Kutatóhelyek

**Az MTA Támogatott Kutatóhelyek
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	2.141,4	67,1	2.074,3	535
Elvonás	-35,5		-35,5	
Illetményfejlesztés	+30,9		+30,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-69,3		-69,3	
Feladatváltozások miatti átcsoportosítás	+52,6		+52,6	22
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	-52,1	-52,1		
Létszámcsökkentés				-150
Javasolt előirányzat	2.068,0	15,0	2.053,0	407

Az Akadémia 2006. évben pályázatot írt ki kutatócsoporti támogatás elnyerésére a 2007-2011. évek közötti ciklusra.

A pályázat célja volt a felsőoktatási oktatási intézményekben, közgyűjteményekben és egyéb nem akadémiai költségvetési kutatóhelyeken kiemelkedő kutatási eredményeket elérő tudományos iskolák kialakításának, működésének, és kutatói utánpótlásának elősegítése, az MTA kutatóintézeti hálózata és az egyetemek közötti kapcsolatok erősítése, a kutatóintézeti hálózatban hiányzó vagy az ottani profilt kiegészítő, és a magyar tudományosságban újdonságot jelentő témák művelése, elsősorban az alapkutatások területén.

A kutatócsoporti támogatás meghatározott időtartamra szól, a következő általános elv szerint: a teljes pályázati ciklus 5 év. Ugyanakkor ez a ciklus 3+2 évre tagolódik úgy, hogy a harmadik munkaév során az első két évről szóló beszámoló-jelentések elbírálása alapján dől el, hogy mely csoportok kapják folytatólagosan a támogatást a további két évre is.

A kutatócsoportok számában jelentős változás történt, a pályázati döntésnek megfelelően a korábbi 171 támogatott kutatócsoport helyett 2007. évtől 79 működik majd a hálózatban, ezek közül 30 a matematikai és természettudományok, 25 az élettudományok, 24 a társadalomtudományok terén folytatja kutatómunkáját.

A 2007. évben is érvényesül az a gyakorlat, hogy a kutatócsoportokban dolgozó kutatók, a kutatási tevékenység mellett továbbra is aktívan részt vesznek a befogadó intézmény oktatási munkájában, mind a graduális képzésben, mind a posztgraduális képzésben, mind a doktori iskolák működtetésében.

A ciklus korábbi éveivel hasonlóan 2007. évben is tendenciaként jelentkezik, hogy a kutatócsoporti pénzügyi támogatás több mint 90%-a bér és annak járulékai.

Az MTA, mint fenntartó intézmény finanszírozásán felül a kutatócsoportok kutatási feladataihoz szükséges pénzügyi forrásokat részben hazai, részben külföldi pályázatok révén nyerik el. A kutatócsoportok ez évben is jelentős pályázatot nyújtottak be mind hazai, mind külföldi forrásokra, azonban az ezekre vonatkozó támogatási döntések még nem születtek meg, így a saját bevételek nagysága nem látható előre. A 2007. évi kutatócsoporti tevékenység eredményes végzéséhez alapvetően szükséges, hogy a benyújtott pályázatok alapján a csoportok további pénzügyi támogatást kapjanak.

A hálózat működésének eddigi tapasztalatai továbbra is megerősítik, hogy a pályázati rendszer jól szolgálja a támogatott kutatóhálózat tudományos tervekhez történő alkalmazkodását és megújulását.

A támogatott kutatóhálózat eddigi eredményeinek megtartása, működésének és tevékenységének legalább szinten tartása szükségessé teszi a pénzügyi támogatás reálértékének megőrzését.

A Támogatott Kutatóhelyek 2007. évi kiadási előirányzata 2.068,0 millió forint, saját bevételi előirányzata 15,0 millió forint.

11. cím: MTA Jóléti intézményei

**Az MTA Jóléti intézményeinek
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	493,5	213,5	280,0	114
Elvonás	-4,1		-4,1	
Illetményfejlesztés	+3,1		+3,1	
Egyensúlyi tartalékképzés	-8,0		-8,0	
Feladatváltozás miatt átcsoportosítás	-30,2		-30,2	
Saját bevételekkel kapcsolatos változások	+6,8	+6,8		
Javasolt előirányzat	461,1	220,3	240,8	114

Az Akadémia jóléti létesítményei 5 üdülőt (ezek közül az egyik alkotóházi feladatokat is ellát) és egy óvoda-bölcsődét foglalnak magukba.

Az MTA üdülők létrehozásának és fenntartásának alapító okiratokban meghatározott célja

- az ún. „tudós” üdülők (Mátraháza, Balatonvilágos, Balatonalmádi) és az alkotóház (Erdőtarcsa) esetében a köztisztület tagjainak, valamint hozzátartozóinak, illetőleg
- az ún. „hivatali” üdülők (Mátrafüred, Siófok) esetében a kutatóintézetek, egyetemi támogatott kutatóhelyek és egyéb intézmények munkatársainak, valamint hozzátartozóiknak az üdültetése.

Az Erdőtarcasai Akadémiai Tudós Üdülő és Alkotóház 2007. január 1-jétől megszűnik mint önálló költségvetési szerv, tevékenységét a Mátrafüredi Akadémiai Üdülő irányítása alatt végzi. Erre a lépésre gazdaságossági okokból kerül sor, a közös szakmai és pénzügyi vezetés hatékonyabb feladatellátást eredményez.

Az üdülők az Akadémia által biztosított központi költségvetési támogatással és saját bevételeikkel gazdálkodnak. Bevételeiket – amelyek túlnyomóan a beutaltak által fizetett kedvezményes térítési díjból, valamint a külső (önköltséges) vendéglátásból és étkeztetésből tevődnek össze – működésük fenntartására fordítják.

Az „Akadémiai Óvoda és Bölcsöde” alaptevékenysége:

- az akadémiai intézmények dolgozóinak 1,5-3 éves korú gyermekei bölcsődei, valamint 3-7 éves korú gyermekei óvodai nevelésének kedvezményes térítési díj mellett történő ellátása.

- az alaptevékenységi körbe tartozók elsőbbségének megtartásával – kiegészítő tevékenységként – szabad férőhelyeivel gazdálkodhat.

A jóléti intézmények 2007. évi kiadási előirányzata 461,1 millió forint, saját bevételi előirányzata 220,3 millió forint.

12. cím: OTKA Iroda

**Az OTKA Iroda
2007. évi előirányzatainak levezetése**

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett kölségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	346,4		346,4	42
Elvonás	-5,9		-5,9	
Illetményfejlesztés	+1,3		+1,3	
Egyensúlyi tartalékképzés	-11,6		-11,6	
Feladatváltozás miatti átcsoportosítás	+53,6		+53,6	
Javasolt előirányzat	383,8		383,8	42

Az Iroda alapítása, jogállása

Az OTKA Irodát a tudományos kutatásért felelős tárca nélküli miniszter a 99/1990. (XII. 3.) Kormányrendelet alapján, 1991. szeptember 1-i hatállyal alapította.

Az OTKA Iroda az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA Programok) működésével kapcsolatos technikai, pénzügyi, szervezési és adminisztratív feladatokat látja el. Az Iroda működési kiadásai – ideértve a pályázatokat véleményező szakértők tiszteletdíját is – az OTKA előirányzatát terhelik. Az OTKA Iroda 1996. január 1-jétől az MTA fejezetében szerepel.

Az Iroda önállóan gazdálkodó, központi költségvetési szerv, felügyeletét az MTA főtitkára látja el. Az Iroda működését az OTKA Bizottság elnöke irányítja, az Iroda vezetője és alkalmazottai tekintetében gyakorolja a munkáltatói jogokat. Az Iroda működését az OTKA-ról szóló 1997. évi CXXXVI. Törvény, az OTKA Szervezeti és Működési Szabályzata és az Iroda Szervezeti és Működési Szabályzata szabályozza.

Az Iroda feladatai, kiadásai

- a pályázatok meghirdetése, fogadása, formai ellenőrzése, nyilvántartásba vétele,
- pályázatok értékelésével kapcsolatos adminisztratív feladatok, pályázatok kezelése, listakészítés, döntés-előkészítés,
- pályázók kiértékelése, szerződéskötés lebonyolítása, ügyviteli feladatok ellátása,
- szerződések támogatási összegének kutatóhelyre való utalása, illetve előirányzatának átadása,
- éves- és zárójelentések pénzügyi ellenőrzése, zsűrik, szakértők részére szakmai ellenőrzésre, illetve értékelésre való kiküldése,
- megbízási szerződések kiküldése, megbízási díjak kifizetése,
- a pályázatok, szerződések vezető kutatóival történő levelezés, tanácsadás,
- szolgáltatások (bizottsági ülésekre terem, nyomdai kapacitás, postai szolgáltatás) biztosítása,
- pályázati űrlapok, rész- és zárójelentés nyomtatványok, OTKA Hírlevél és kiadványok eljuttatása a pályázókhoz, intézményi vezetőkhez, bizottsági tagokhoz,
- az OTKA elektronikus pályázati- és jelentésbenyújtási rendszerének, valamint honlapjának fejlesztése, működtetése.

Az OTKA Iroda 2007. évi kiadási előirányzata 383,8 millió forint, saját bevételi előirányzata nem került megtervezésre.

13. cím: MTA Fejezeti kezelésű előirányzatok

A költségvetési cím az Akadémia központilag kezelt, döntő részükben testületi javaslatok alapján majd intézményekhez lebontásra kerülő előirányzatait tartalmazza.

A 2007. évre előirányzott kiadási összeg – beruházási előirányzattal együtt – 10.880,0 millió forint, melyből a bevételi előirányzat 3.000,0 millió forint.

A fejezeti kezelésű támogatási előirányzat 2007. évi részletezése a következő:

	<i>2007. év millió forint</i>
Központi kezelésű felújítások	8,3
Központi beruházás	255,7
Tudós társaságok támogatása	27,3
Magyar Tudomány folyóirat támogatása	17,1

Tudományos könyv- és folyóiratkiadás támogatása	90,2
Fiatal kutatók pályázatos támogatása	131,9
Nagy Imre Emlékház működtetésének alapítványi támogatása	23,6
Határon túli magyar tudósok támogatása	25,2
Fejezeti tartalék	14,9
OTKA kutatási témapályázatok	5.178,0
Gazdasági és Szociális Tanács Titkársága működtetése	27,6
Szakmai feladatok teljesítése	823,1
<u>Egyensúlyi tartalék</u>	<u>1.257,1</u>
<u>Összesen:</u>	<u>7.880,0</u>

Az egyes jogcímek indoklása

Központi kezelésű felújítások

A Központi kezelésű felújítás 2007. évi előirányzatainak levezetése

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	millió forint
				Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	5,8		5,8	
Elvonás	-27,9		-27,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-0,2		-0,2	
Feladatváltozás miatt átcsoportosítás	+30,6		+30,6	
Javasolt előirányzat	8,3		8,3	

Az Akadémia felügyelete alá tartozó költségvetési intézmények ingatlanainak és gépműszer állományának részbeni felújítására az egyes címeknél megjelölt támogatáson túl 2007. évben 8,3 millió forint áll rendelkezésre. A már eldöntött felújítások kiadásai a megfelelő címen kerültek megtervezésre.

Alap kutatások beruházásai

Az Alap kutatások beruházásai 2007. évi előirányzatainak levezetése

				millió forint
Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	275,0		275,0	
Egyensúlyi tartalékképzés	-19,3		-19,3	
Javasolt előirányzat	255,7		255,7	

A Magyar Tudományos Akadémiánál megkezdett kutatóintézeti hálózat korszerűsítési folyamat a szokásosnál is jelentősebb beruházási igények kialakulásával jár együtt. Ennek oka, hogy a megmaradó, illetve az újonnan létrejött intézmények, kutatóközpontok felszerelése a legmodernebb berendezéseket és kutatási infrastruktúrát igényli, mivel csak így tudják a kutatók felvenni a versenyt a nemzetközi élmezőnyvel.

A kutatási célú gép- műszerbeszerzések tudományterületek részére rendelkezésre álló keret elosztását az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa hagyja jóvá, további – intézetekre történő – felosztásáról a tudományági kuratóriumok döntenek. A keret elosztásának alapelve, hogy elsősorban a kutatási pályázatok saját része álljon a kutatóintézetek rendelkezésére. Ezért a keret igénylése maga is pályázat útján történik. A konkrét gép- műszer beruházások meghatározását – az Akadémiától és a kutatási pályázaton elnyert összesen rendelkezésre álló kereten belül – a kutatóintézetek igazgatói végzik. Ezzel a kialakult és szabályozott módszerrel érhető el az, hogy az Akadémia beruházásainak nagy részét kitevő műszerbeszerzések legjobban igazodjanak a kutatás folyamatos fejlődéséhez.

Fenti döntési mechanizmus miatt az Akadémia a 2007. évre rendelkezésre álló beruházási kerete – az előző évhez hasonlóan – jelenleg egy soron tervezhető.

A Magyar Tudományos Akadémia 2007. év beruházásaira **255,7 millió forint** áll rendelkezésre.

Tudós társaságok támogatása

A Tudós társaságok támogatása 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	30,3		30,3	
Elvonás	-0,9		-0,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-2,1		-2,1	
Javasolt előirányzat	27,3		27,3	

Az Akadémia több tudományos társaság szakmai tevékenységét támogatja. A 2007. év támogatási összege 27,3 millió forint, mely forrás a társaságok fennmaradását segíti elő.

A köztestületi Akadémia társadalmi szerepvállalásának egyik fontos eszköze a jogilag független, ám számos esetben hosszú történelmi gyökerekkel az MTA-hoz kötődő tudományos társaságok tevékenységének költségvetési támogatása. E támogatás nélkül a tudományos társaságok munkája megbénulna. A tagdíjak drasztikus emelése a tagság jövedelmi viszonyai miatt elképzelhetetlen. (Az inflációt követő emelések állandóan napirenden vannak.) A rendezvények zömét – amelyeken friss kutatási eredményeket juttatnak el szélesebb értelmiségi körökhöz, harcot vívnak a nem ritkán felbukkanó tudománytalan nézetekkel – nem tudnák megtartani, a díjazás nélküli tisztségviselők kilátástalan helyzetük miatt lemondanának. A nagyfontosságú (mert a társadalmi-nemzeti kohéziót erősítő) évfordulós ülészek elmaradnának, az új tudományos eredmények szélesebb körökhöz való eljuttatásában fájdalmas űr keletkezne, így az MTA társadalmi szerepvállalása számottevően csorbulna.

Tudományos könyv- és folyóiratkiadás

A Tudományos könyv- és folyóiratkiadás 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	100,0		100,0	
Elvonás	-3,0		-3,0	
Egyensúlyi tartalékképzés	-6,8		-6,8	
Javasolt előirányzat	90,2		90,2	

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény újlag megerősítette az Akadémiának azt a másfél évszázados, hagyományos „jogát és kötelezettségét”, hogy támogassa az új tudományos ismereteket közlő, új összefüggéseket feltáró munkákat, illetve az ilyen tanulmányokat közlő szaktudományos folyóiratokat. A tudományos könyv- és folyóirat támogatását - az egyes tudományos osztályok döntése alapján - az 1991-ben létrehozott Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság koordinálja, törekedve - az Akadémia Alapszabályával összhangban - az e célra elkülönített pénzügyi forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítésére.

A tudományos könyv- és folyóirat kiadás 2007. évi támogatási előirányzata **90,2 millió forint**.

A Magyar Tudomány folyóirat támogatása

A Magyar Tudomány folyóirat támogatásának 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	19,0		19,0	
Elvonás	-0,6		-0,6	
Egyensúlyi tartalékképzés	-1,3		-1,3	
Javasolt előirányzat	17,1		17,1	

A Magyar Tudomány folyóirat támogatásának 2007. évi előirányzata **17,1 millió forint**.

Fiatal kutatók pályázatos támogatása

A Fiatal kutatók pályázatos támogatásának 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	1.024,1		1.024,1	436
Feladatváltozás miatti átcsoportosítás	-892,2		-892,2	-325
Javasolt előirányzat	131,9		131,9	111

Az 1992. évtől működő - 3 éves - pályázatos támogatási rendszer beváltotta a létesítéskor célkitűzéseit, segítségével sikerült a kutatói utánpótlást biztosítani.

A már folyó pályázati ciklusok fiatal kutatóinak támogatása beépítésre került a végső kedvezményezett, a kutatókat alkalmazó kutatóintézetek, illetve támogatott kutatóhelyek költségvetésbe, a támogatások a megfelelő címen kerültek megtervezésre.

A társadalom számára hasznosítható eredmények elérése érdekében a fiatal kutatói utánpótlás biztosítására, további – 2007. évben induló pályázati ciklusban alkalmazandó - 111 fő fiatal kutató pályázatos támogatására a fejezeti kezelésben **2007. évre 131,9 millió forint** áll rendelkezésre.

Nagy Imre Emlékház működtetésének alapítványi támogatására

A Nagy Imre Emlékház működésének alapítványi támogatása 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	26,2		26,2	
Elvonás	-0,8		-0,8	
Egyensúlyi tartalékképzés	-1,8		-1,8	
Javasolt előirányzat	23,6		23,6	

A Nagy Imre Emlékház kialakítására és további működtetésének támogatására előzetes tárgyalások alapján az Akadémia kapott megbízást. A működtetésre és kutatásokra **2007. évre 23,6 millió forint** áll rendelkezésre.

Határon túli magyar tudósok kutatásainak támogatása

A Határon túli magyar tudósok támogatásának 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	28,5		28,5	
Elvonás	-0,9		-0,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-1,9		-1,9	
Feladatváltozás miatt átcsoportosítás	-0,5		-0,5	
Javasolt előirányzat	25,2		25,2	

A Magyar Tudományosság Külföldön akadémiai program célja:

Az Akadémia teljes szellemi bázisával és tekintélyével közreműködik az ország előtt álló feladatok megoldásában. E kérdések egyike a mai globalizálódó világban a kisnyelvi kultúrák megmaradása. A kultúrnemzeti Akadémia fontos kérdésnek tekinti a határon túli magyarság és a hazai kisebbségek megmaradását, ennek érdekében tudományos törekvéseik támogatását.

Ebbe a körbe a következő feladatok tartoznak:

- A határon túli magyar tudományos kapcsolatok tartása, az intézményes együttműködés elősegítése, elsősorban a Kárpát-medencével,
- A projekttel kapcsolatos kiadási tevékenység finanszírozása, az intézményműködés támogatása,
- A határokon belüli nem magyar kisebbségi tudományosság támogatása.

A fejezeti kezelésű előirányzatoknál a Tudományos Műhelyek Támogatása Programmal kapcsolatos feladatok előirányzatai jelennek meg.

A határon túli magyar tudósok műhelytámogatására 2007. évben 25,2 millió forint áll rendelkezésre.

Intézményekhez le nem bontott bevételek

Intézményekhez le nem bontott bevételek 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	1.333,9	1.333,9		
Többletek	1.666,1	1.666,1		
Javasolt előirányzat	3.000,0	3.000,0		

A 2007. évi saját bevételi előirányzatok kialakítását az Akadémia az intézményi a tényleges teljesítések figyelembe vételével tudta az intézményeknél végrehajtani.

Az Akadémia az intézményeknek már tovább nem adható előirányzatot – hasonlóan az előző évekhez – a fejezeti kezelésű előirányzatok között tervezte meg.

Ennek mértéke: 3.000,0 millió forint.

Szakmai feladatok teljesítése

Szakmai feladatok teljesítésének 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	983,0		983,0	
Elvonás	-26,5		-26,5	
Egyensúlyi tartalékképzés	-67,0		-67,0	
Feladatváltozás miatt átcsoportosítás	-66,4		-66,4	
Javasolt előirányzat	823,1		823,1	

A szakmai feladatokon az olyan központilag finanszírozott feladatok kerülnek megrendelésre és intézményekkel közösen történő felhasználásra, amelyek kizárólag csak ebben a formában valósíthatók meg hatékonyan.

A fejezeti kezelésű előirányzat tartalmazza még a társadalmi, gazdasági célok megvalósulását segítő kutatási feladatokra elkülönítetten megtervezett költségvetési támogatást, mely tartalmazza:

- az igazoltan tartós gazdasági kapcsolatokkal rendelkező intézetek – ezen belül témacsoportok – számára az ehhez szükséges kutatási támogatási keretet,
- a nemzetközi pályázatokban való sikeres részvételhez szükséges kutatási keretet,
- a nagyberendezések használatához kötődő tagdíjak és egyéb nemzetközi kapcsolatok kiadásait,
- a nemzetközi pályázatok (igazgatói pályázatok nemzetközi kiírása, kutatók hazahívása) megvalósításának kiadásait,
- kiemelt jogcímű könyv- és folyóiratkiadás támogatását.

Ezen fejezeti kezelésű előirányzat támogatása **2007. évben: 823,1 millió forint.**

OTKA Kutatási témapályázatok

Az OTKA Kutatási témapályázat 2007. évi előirányzatainak levezetése

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	5.626,0		5.626,0	
Feladatváltozás miatt átcsoportosítás	-54,2		-54,2	
Egyensúlyi tartalékképzés	-393,8		-393,8	
Javasolt előirányzat	5.178,0		5.178,0	

millió forint

Az OTKA Bizottság az OTKA Programok 2007. évi költségvetéséből a következő **kutatásokat** tudja támogatni:

- a folyamatban lévő, valamint a 2007-től induló új **kutatási** programokat,
- a **fiatal** kutatók ifjúsági kutatási pályázatait és a fiatal kutatók részére meghirdetett **posztdoktori** kutatási programokat,
- a folyamatban lévő, valamint a 2007-ben induló, a nemzetközileg elismert, szakmailag kiemelkedő, a tudományos utánpótlás nevelésében kiváló tudósok által vezetett **tudományos iskolák** kutatási programjait,

- az alapkutatások támogatására létrejött **nemzetközi** együttműködéseket és azok keretében végzett kutatásokat.

Az OTKA Kutatási témapályázatok 2007. évi előirányzata 5.178,0 millió forint.

Gazdasági és Szociális Tanács Titkárságának működtetése

A Gazdasági és Szociális Tanács Titkárság működtetése 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	30,6		30,6	2
Elvonás	-0,9		-0,9	
Egyensúlyi tartalékképzés	-2,1		-2,1	
Javasolt előirányzat	27,6		27,6	2,0

Ezt a feladatot az Akadémia a Kormány döntése alapján látja el.

A Gazdasági és Szociális Tanács Titkárság működtetésének **2007. évi előirányzata 27,6 millió forint.**

Fejezeti tartalék

A Fejezeti tartalék 2007. évi előirányzatainak levezetése

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat	14,8		14,8	
Elvonás	-0,4		-0,4	
Egyensúlyi tartalékképzés	-1,0		-1,0	
Feladatváltozás miatt átcsoportosítás	+1,5		+1,5	
Javasolt előirányzat	14,9		14,9	

A fejezeti tartalék jogcímen előre nem látható feladatokra **2007. évre 14,9 millió forint** került megtervezésre.

Egyensúlyi tartalék

**Az Egyensúlyi tartalék
2007. évi előirányzatainak levezetése**

millió forint

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett kölségvetési létszámkeret (fő)
2006. évi eredeti előirányzat				
Egyensúlyi tartalékképzés	1.257,1		1.257,1	
Javasolt előirányzat	1.257,1		1.257,1	

Az általános előírások szerint megképzett egyensúlyi tartalék előirányzata **2007. évre 1.257,1 millió forint.**

Budapest, 2006. november „ ”.

.....
Meskó Attila
főtitkár

.....
Veres János
pénzügyminiszter